

Spis treści

Skróty 9

Przedmowa 11

Krzyżowa (1907-1925) 15

Tradycja pruska i angielski styl życia 15 – Mały junkier 19 – Polityka i Christian Science 21 – Niekochane szkoły 24

„Czuję się w obowiązku” (1925-1929) 28

Studia we Wrocławiu i w Berlinie 28 – W kręgu Schwarzwaldów 30 – „Śląskie obozy integracyjne” 33 – Młody właściciel majątku 43 – Podróże i plany 47 – Polityczny obraz świata młodego demokrata 52

Mąż – właściciel majątku – *homo politicus* (1929-1939) 56

„Musimy wziąć ślub” 56 – Prywatne szczęście i zniweczone nadzieje 61 – W obozie Jüterbog 66 – Afryka Południowa. Zostać czy wyemigrować? 68 – Uzdrowienie majątku 72 – Rekonesans w Europie 74 – Misja polityczna w Wielkiej Brytanii 77 – Spojrzenie z Anglii na straszne Niemcy 84 – Nowy początek w Londynie 95

Przeciwnik wojny i doradca ds. kierowania wojną (1939) 100

Początek wojny i nowe zainteresowania zawodowe 100 – Specjalista od prawa międzynarodowego w służbie III Rzeszy 107 – „Musiałem często się przeciwstawiać” 113 – Przejście do ruchu oporu 124

W „Kręgu z Krzyżowej” (1940-1941) 133

Przyjaciel – Peter Yorck von Wartenburg 133 – Rozmowy o państwie 138 – „O podstawach nauki o państwie” 145 – Nowi przyjaciele 149 – Koledzy i sojusznicy 151 – Sprawy sumienia 158

Praca nad nowym porządkiem w Niemczech (1941-1942) 162

Memorandum Moltkego „Sytuacja wyjściowa, cele i zadania” 162 – „Człowiek jest powołany do kształtowania oblicza ziemi” 166 – Krąg się poszerza 168 – Pierwsze spotkanie w Krzyżowej w Zielone Świątki 169 – Pozyskać głosy Kościółców 178 – Zjednać związkowców i jezuitów 185 – Różne kontakty i Hans Adolf von Moltke 197 – O wartości rolnictwa samej w sobie 203

Konspiracyjne „podróże oficjalne” (1940-1942)	208
Bruksela, Paryż i pola bitew I wojny światowej 208 – Z Dietrichem Bonhoefferem w Oslo i w Sztokholmie 214 – Memorandum dla Churchilla 220 – Dobre kontakty na północy Europy 225	
Konflikty i kryzysy (1942-1943)	229
Druga konferencja w Krzyżowej i rozstanie z Wilhelmem Leuschnerem 229 – „Krań z Krzyżowej” i krań wokół Goerdelera i Becka 234 – Zamach czy wyczekiwanie? 239	
Podróże w służbie „innych Niemiec” (wiosna 1943 r.)	242
Dotrzeć przez Skandynawię do mocarstw zachodnich 242 – Przez Wiedeń i Warszawę do Puław 249 – Fatalna podróż do Austrii 252 – Ciężka praca w centrach dowodzenia na Zachodzie 254	
Ostatnie projekty i ostatnie podróże (lato i jesień 1943 r.)	263
Trzecia konferencja w Krzyżowej 263 – „Akcja socjalistyczna” Carlo Mierendorffa 268 – Zasady nowego porządku 269 – Polityka zagraniczna na okres powojenny 271 – Polityka zagraniczna w czasie wojny – ponowne podróże 274 – Niecierpliwość i obawy na północy Europy 281 – Dotrzeć wreszcie do mocarstw zachodnich przez Stambuł! 286	
„Wszędzie uczucie zupełnego bezruchu” (jesień i zima 1943-1944)	304
Kryzys w pracy 304 – Kryzys wśród przyjaciół 307 – Ostatnie tygodnie wolności 313	
„Helmuth udał się w podróż” (1944-1945)	320
Z Berlina do Ravensbrück 320 – Luter, <i>Biblia</i> i Kant 324 – Praca zawodowa 329 – Mąż, ojciec i patron 331 – 20 lipca 1944 r. 335 – Przesłuchania i raporty 342 – W „domu umarłych” w Tegel 346 – Proces i egzekucja 355	
Epilog	369
Głos Amerykanki 369	
Helmuth James von Moltke <i>Jak wszystko było, gdy byłem mały</i>	372
Aneks	397
Wykaz literatury 397 – Kalendarium życia 408 – Wykaz ilustracji 414 – Indeks nazwisk 416	
Posłowie	427
„Wina nasza polegała tylko na tym, że odważyliśmy się myśleć” (Krzysztof Ruchniewicz) 427	